1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17

2. Про затвердження Стратегії розвитку Державної митної служби України на 2025–2030 роки: Наказ ДМСУ від 20.02.2025 № 45. URL: https://customs.gov.ua/uk/strategy

3. Державна митна служба України. Статистичні дані за 2025 рік. URL: https://customs.gov.ua/uk/statistics

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ЯК НАПРЯМ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ВІДНОСИН

Скоромцова Т.О.
кандидат економічних наук,
Державний податковий університет

Цимбалюк С.Я.
кандидат економічних наук,
Державний податковий університет

Інтеграція України до європейського економічного простору, виступає передумовою трансформаційних змін у реалізації як економіко-правових відносин, так і техніко-технологічних процесів контролю у митній сфері. Відповідно до цього в Україні, необхідне підвищення рівня реалізації заходів, які здатні з одного боку забезпечити дієвий митний контроль, з іншого - спростити митні процедури при одночасному підвищенні їх ефективності. У контексті цих обумовлених аспектів саме система митних процедур виступає регуляторним механізмом, інструменти якого здатні забезпечити виконання норм митного законодавства та одночасно сформувати новітню філософію вітчизняної митної системи.

На сучасному етапі підґрунтям побудови сутнісної характеристики митних процедур стає виокремлення сервісно-профілактичного аспекту, зумовленого новим клієнтоорієнтованим напрямком діяльності фіскальних органів, який сприяє своєчасному і комфортному виконанню суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності своїх зобов'язань перед державним бюджетом у повному обсязі [1].

З метою гармонізації та спрощення митних процедур набуває важливого значення сутність поняття «сервісна митниця».

Як свідчить аналіз митного законодавства - Митного кодексу ЄС, його сфера регулювання безпосередньо не охоплює визначення сервісних функцій митних органів держав - членів Союзу, проте опосередковано наголошує на можливості надання такими органами послуг, не пов'язаних із контрольно-наглядовими повноваженнями. Наприклад, стаття 11 Кодексу оперує поняттям «додатково надані послуги» за здійснення яких митні органи мають право здіймати плату, яка не відносяться до митних зборів [2]. А в ч. 20 Додаткових положень до Регламенту наводяться перелік таких послуг: видача ліцензій, статистичні послуги, валютний контроль, видача документів та посвідчень, аналіз та інспекція, а також інша митна діяльність поза робочим місцем та робочим часом [3].

Вітчизняна чинна нормативно-правова база, що регламентує митну справу, перераховуючи функції митниці та завдання, що покладені на неї, не містить такого поняття як «митні послуги» чи «послуги у сфері митної справи». Також, наразі не розкрита і природа митних послуг, їх характеристики і властивості [4].

Проте, на практиці послузі, як результату діяльності органів ДМС України, притаманний дуалізм: з одного боку, митниці виконують покладені на них функції (здійснення митного контролю), а з іншого надають послуги з електронних систем для обміну інформацією між митними органами інших країн та надання із цією метою автоматизованим економічним операторам широкий спектр послуг, а також надання суб'єктам ЗЕД послуг, як на платній

основі (оформлення товарів у задекларований митний режим, за знаходження товарів під митним контролем на складах митниць), так і інших послуг (інформування, консультування), що надаються на безкоштовній основі [5].

Тому, слід констатувати, що діяльність вітчизняних митних органів має конкретні напрями розвитку сервісних послуг, які не лише наблизять їх до європейської стандартів, а й значно покращать систему митних процедур та здійснення додаткових важливих для економіки України послуг. Тим паче, як зазначає автор Макарова С. О., ідейні засади сервісної митниці були сформульовані Всесвітньою митною організацією, яка не розділяє погляди щодо зміцнення акцентів роботи митниць до фіскальної спрямованості, орієнтованої на наповнення державного бюджету, оскільки саме це заважає розвивати сервісну функцію митної політики [6].

Отже, забезпечення ефективності дії митних процедур має на меті організацію митних органів з іншими державними органами розробку нових систем захисту результатів митного оформлення, удосконалення митних забезпечень та форм їх застосування, підготовку проектів з питань розвитку митної системи, аналіз діючих форм і методів митного контролю, митного оформлення, а також заходів підвищення їх ефективності .

З економіко-правової точки зору митний контроль, є важливою складовою частиною державної митної справи, обов'язковим елементом якої виступає митне оформлення товарів, покликане юридично обґрунтувати завершення контрольно-перевірочних заходів здійснених органами ДМС України, і направленого на профілактику порушень митного і податкового законодавства.

Визначення економіко-правових підстав для роботи так званих сервісних митниць, може бути зорієнтовано на спрощення митних процедур, формування нового напряму митних процедур, побудованого на принципі сервісного обслуговування та ефективного міжнародного обміну інформацією, попередження та протидії корупції у митних органах, підвищення професійної компетентності посадових осіб ДМС України [7].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Авраменко Н., Дорошенко Т., Матвеєв М. Проблеми митного контролю в контексті європейської інтеграції України. *Економіка та держава*. 2022. № 1. С. 55–60. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.1.55

2. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 року про встановлення Митного кодексу Союзу: Міжнародний документ від 09.10.2013 р. № 952/2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13#Text

3. Кузняк Б.Я., Свічкарь В.А. Особливості митного регулювання в країнах Європейського Союзу. *Ефективна економіка*. 2018. № 4. С. 1-5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/ pdf/4_2018/9.pdf.

4. Цимбалюк А. В., Цимбалюк С.Я., Скоромцова Т.О. Митні процедури: економіко-правові аспекти. *Інвестиції: практика та досвід*. № 7/2023 URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1328

5. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17

6. Макарова С.О. Сервісна митниця в умовах Євроінтеграції. *Нове українське право*. Випуск 6. Том 2. 2022. С. 47-49.

7. Артюхов Д. ІТ-трансформація Митниці: Розпочато дослідну експлуатацію інформаційної системи «Митний аудит». URL: https://customs.gov.ua/news/it-transformatsiia-62/post/it-transformatsiia-mitnitsi-rozpochato-doslidnu-ekspluatatsiiu-informatsiinoyi-sistemi-mitnii-audit-522

Co-funded by the European Union

STU STATE TAX UNIVERSITY

Erasmus+ Jean Monnet Programme

Міністерство фінансів України
Державний податковий університет
Інститут економічної безпеки та митної справи
Кафедра адміністративного права, процесу та митної безпеки

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

науково-практичного круглого столу

«ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МИТНОГО ПРАВА ЄС В НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ В РАМКАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ»

(«IMPLEMENTATION OF THE PROVISIONS OF EU CUSTOMS LAW INTO THE NATIONAL LEGISLATION OF UKRAINE WITHIN THE FRAMEWORK OF EUROPEAN INTEGRATION»)

в межах реалізації проєкту Програми ЄС Еразмус+ напряму Жана Моне: «Митне право ЄС» (101083978-EUCUSTOMSSTU – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH)

Ірпінь – 2025

УДК 339.543:34(075.8): 341.1/.8

Збірник матеріалів Науково-практичного круглого столу «Імплементація норм митного права ЄС в національне законодавство України в рамках Європейської інтеграції» (м. Ірпінь, 6 жовтня 2025 року). Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. 107 с.

У збірнику представлені доповіді, які були подані до Науково-практичного круглого столу «Імплементація норм митного права ЄС в національне законодавство України в рамках Європейської інтеграції», який відбувся в межах реалізації проєкту Програми ЄС Еразмус+ напряму Жана Моне: «Митне право ЄС» (101083978-EUCUSTOMSSTU – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH) 6 жовтня 2025 року.

У тезах доповідей учасників круглого столу, які вміщено у збірник, розглядаються актуальні питання сучасного стану українського законодавства та змін до Митного кодексу України, спрямованих на гармонізацію з уніфікованим Митним кодексом ЄС.

Видання розраховане на вітчизняних експертів у галузі української митної справи та митного права ЄС, працівників митниць, митних брокерів, представників бізнесу, науковців, викладачів і здобувачів вищої освіти, учасників проєктів програми Erasmus+, а також всіх зацікавлених у проблематиці наближення України до європейської моделі митного управління.

Організаційний комітет Науково-практичного круглого столу не завжди поділяє думку учасників конференції. У збірнику максимально точно збережені орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками круглого столу. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

** This project has been funded with support from the European Commmission under the Erasmus+ Programme. The European Commmission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commmission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein".*

** Цей проект був профінансований за підтримки Європейської Комісії в рамках програми Еразмус+. Підтримка Європейської Комісії у створенні цієї публікації не означає схвалення її змісту, який відображає лише погляди авторів, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в ній".*

УДК 339.543:34(075.8): 341.1/.8

© Колектив авторів, 2025
© Державний податковий університет, 2025р.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Олександр КУРІНСЬКИЙ, завідувач кафедри адміністративного права, процесу та митної безпеки Державного податкового університету, кандидат юридичних наук

Ірина ПЕТРОВА, доцентка кафедри адміністративного права, процесу та митної безпеки Державного податкового університету, кандидат юридичних наук, доцент, координатор Проєкту ЄС Еразмус+ Жан Моне Модуль «Митне право ЄС» (101083978-EUCUSTOMSSTU - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH)

Ольга ПІСКУНОВА, доцентка кафедри адміністративного права, процесу та митної справи Державного податкового університету, кандидат юридичних наук

ЗМІСТ

Вітальне слово заступника голови Державної митної служби України **Сергія СУВОРОВА** 5

Вітальне слово експерта ЄС з митного тарифного права, доктора наук, професора **Лотара ГЕЛЛЕРТА** 6

Борса В.В.
Аналіз заходів щодо виконання зобов'язань України у сфері Європейської інтеграції: виконання рекомендацій Європейської комісії за результатами скринінгових зустрічей щодо розділу 29 «Митний союз» 9

Вітрук К.І.
Цифрова трансформація митного законодавства України в контексті Європейської інтеграції 13

Герчаківський С.Д.
Вектори імплементації українського митного законодавства до acquis ЄС 17

Грень В.П.
Шляхи вдосконалення митного законодавства України в умовах Євроінтеграції 22

Гуцул І.А.
Гармонізація адміністративної відповідальності за митні правопорушення: досвід ЄС та перспективи для України 27

Євтушенко Н.О.
Роль консалтингу у ставленні підприємств України до нової моделі митного регулювання 33

Івашова Л.М.
Про реалізацію проекту "Досвід ЄС забезпечення митної безпеки та протидії корупції" за Модулем Жана Моне 37

Кириєвський О.Б.
Ключові виклики гармонізації митного законодавства з acquis ЄС 42

Ковальова М.В., Шевченко А.О.
Впровадження в Україні спеціальних митних процедур як один із елементів митної реформи Європейського Союзу 47

Коросташова І.М.
Державна управлінська діяльність в митній сфері та євроінтеграційні процеси України: питання побудови європейської моделі розвитку потенціалу митних органів 53

Критенко О.О.
Євроінтеграційний вектор розвитку митної політики України: імплементація норм Митного кодексу ЄС 60

Курінський О.Г.
Проблеми закриття провадження у справах про порушення митних правил у зв'язку із звільненням особи від адміністративного стягнення 65

Лазарєв О.С.
Публічно-сервісні відносини в митному праві 72

Можаровська Н.О.
Інституційна архітектоніка права грошового обігу: базові та допоміжні елементи 75

Олійник С.В.
Гармонізація митного законодавства України з правом ЄС: досягнення та виклики 78

Петрова І.П.
Митна реформа ЄС: досвід, корисний для України на шляху до Євроінтеграції 83

Піскунова О.Б.
Міжнародна взаємодія у митній сфері: наближення правил етичної поведінки працівника митної служби до ЄС acquis 89

Ралик В.В.
Фінансові аспекти реформування митного контролю в контексті Євроінтеграції України 93

Скоромцева Т.О., Цимбалюк С.Я.
Удосконалення технічних засобів митного контролю як напрям гармонізації євроінтеграційних відносин 97

Слива І.В.
Фінансові втрати державного бюджету України від митних правопорушень: досвід та практика ЄС..... 101